

DO-101

December-2022

M.Com., Sem.-I

405 : Financial Management

Time : 2:45 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : જમણી બાજુએ દર્શાવેલ અંક દરેક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

1. (A) નાણાંકીય સંચાલનના ઉદ્દેશો વર્ણવો. 7
 (B) નાણાંકીય મેનેજરની ભૂમિકા ચર્ચો. 7
 અથવા
 (A) સંપત્તિના મહત્તમીકરણના હેતુઓ વિશે ટૂંકનોંધ લખો. 7
 (B) નાણાંકીય સંચાલનના ઉદ્ભવના તબક્કાઓ ચર્ચો. 7
2. (A) જોખમ એટલે શું ? નાણાંકીય જોખમના ઉદ્ભવવાના કારણોની ચર્ચા કરો. 7
 (B) "જોખમ અને વળતર" નો ખ્યાલ સમજાવો. 7
 અથવા
 (A) નાણાંકીય સમય મૂલ્ય એટલે શું ? ચક્રવૃદ્ધિ મૂલ્ય અને ભાવી મૂલ્ય સમજાવો. 7
 (B) બોન્ડના વિવિધ પ્રકારો જણાવો. 7
3. ABC કંપની એક મશીન ખરીદવાનું આયોજન કરે છે. તેને લગતી વિગતો નીચે મુજબ છે : 14
 (1) મશીનની કિંમત ₹ 1,50,000
 (2) ગોઠવણી ખર્ચ ₹ 30,000
 (3) ભંગાર કિંમત શૂન્ય
 અન્ય અંદાજો નીચે મુજબ છે :

વર્ષ	વેચાણ (₹)	વેચેલ માલની પડતર (₹ 36,000 ધસારા સહિત)	અન્ય પડતર (₹)
1	2,25,000	1,80,000	15,000
2	2,40,000	2,02,500	22,500
3	2,62,500	2,10,000	30,000
4	2,70,000	2,25,000	37,500

(4) કરવેરાનો દર 50% છે.

નીચેની ગણતરી કરો :

(i) પરત આપ સમય

(ii) સરેરાશ વળતરનો દર

(iii) નફાકારકતા આંક

(iv) ચોખ્ખું વર્તમાન મૂલ્ય પદ્ધતિ 15% વટાવનો દર અંદાજે છે.

પ્રથમ વર્ષ : 0.870

બીજું વર્ષ : 0.756

ત્રીજું વર્ષ : 0.658

ચોથું વર્ષ : 0.572

અથવા

(A) કાર્યશીલ મૂડીને અસર કરતાં પરિબલો સમજાવો. 7

(B) કાર્યશીલ મૂડી એટલે શું ? કાર્યશીલ મૂડીના વિવિધ ખ્યાલો સમજાવો. 7

4. (A) નીચેની માહિતી ઉપરથી કામગીરી લીવરેજ, નાણાકીય લીવરેજ અને સંયુક્ત લીવરેજની ગણતરી કરો : 7

પેઢી	A	B
વેચાણ એકમો	90,000	22,500
સ્થિર પડતર (₹)	7,200	14,000
એકમ દીઠ ચલિત પડતર (₹)	0.20	1.50
ઉછીની મૂડી પરનું વ્યાજ (₹)	4,000	8,000
એકમ દીઠ વેચાણ કિંમત	0.60	5.00

(B) મૂડી માળખું એટલે શું ? મૂડી માળખાના સંદર્ભમાં ચોખ્ખી આવકનો અભિગમ ઉદાહરણ સહિત સમજાવો. 7

અથવા

(A) ડિવિડન્ડ નીતિના નિર્ણાયક પરિબલો સમજાવો. 7

(B) એક કંપનીનું તા. 31-3-2022ના રોજનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે :

7

જવાબદારીઓ	₹	મિલકતો	₹
ઈક્વિટી શેરમૂડી (દરેક ₹ 10નો શેર)	1,50,000	કાયમી મિલકતો	3,30,000
10% ની પ્રેફ. શેરમૂડી (દરેક ₹ 100નો)	80,000	ચાલુ મિલકતો	1,50,000
અનામત	60,000		
10%ના ડિબેન્ચર (દરેક ₹ 100ના)	90,000		
ચાલુ દેવા	1,00,000		
	4,80,000		4,80,000

વધારાની માહિતી :

- (1) ઈક્વિટી શેરની મૂડી પડતર 16% છે અને અનામતોની મૂડી પડતર 15% છે.
- (2) કરવેરાનો દર 50% છે.
- (3) સરેરાશ બજાર કિંમત નીચે મુજબ છે :
ઈક્વિટી શેર ₹ 18, પ્રેફ. શેર ₹ 80, ડિબેન્ચર ₹ 70

નીચેની ગણતરી કરો :

- (1) ચોપડા મૂલ્ય મુજબ ભારિત સરેરાશ મૂડી પડતર
- (2) બજાર મૂલ્ય મુજબ ભારિત સરેરાશ મૂડી પડતર

5. સાચો જવાબ પસંદ કરો : (કોઈપણ સાત)

14

- (1) ડુ-પોન્ટે આપેલ ચાર્ટ મુજબ રોકાણ પર વળતરના દરમાં કઈ બાબતથી ફેરફાર થાય છે ?
(A) વેચેલ માલની પડતરમાં ફેરફાર (B) કાર્યશીલ મૂડી
(C) સ્થિર મૂડી (D) આ તમામ બાબતો
- (2) નાણાકાર્યના પ્રણાલિકાગત અભિગમમાં ક્યાં મુખ્ય ફેરફાર કરવામાં આવ્યા છે ?
(A) નાણાંની પ્રાપ્તિ (B) નાણાંનો મહત્તમ ઉપયોગ
(C) નાણાંની વહેંચણી (D) માત્ર (B) અને (C)
- (3) નાણાં મેનેજર કયું કાર્ય કરે છે ?
(A) નાણાંકીય જરૂરિયાતનો અંદાજ (B) વિવિધ સ્થાનોએથી પ્રાપ્તિ
(C) નાણાંની વહેંચણી (D) આ તમામ કાર્યો

- (4) જેમ વટાવનો દર વધુ તેમ ભવિષ્યના રોકડ પ્રવાહનું વર્તમાન મૂલ્ય _____ .
- (A) વધુ (B) ઓછું
(C) સ્થિર (D) ઝડપી
- (5) નફાકારકતા અને જોખમ વચ્ચે _____ સંબંધ છે.
- (A) સીધો (B) ઉલટો
(C) સંબંધનો અભાવ (D) ઉપરમાંથી કોઈપણ નહીં
- (6) જ્યારે જરૂરી દર કુપન દર કરતાં ઓછો હોય ત્યારે બોન્ડનું વેચાણ કઈ કિંમતે થાય છે ?
- (A) પ્રીમિયમથી (B) વટાવથી
(C) મૂળ કિંમતે (D) બજાર દરે
- (7) મૂડી મિલકત નિર્ધારણ (CAPM) મોડેલ કોણે આપ્યું છે ?
- (A) વિલિયમ જેમ્સ (B) વિલિયમ શાર્પ
(C) હેલી અને શૈલ (D) એમ. જે. ગોર્ડન
- (8) કોઈપણ મૂડી માળખામાં જેટલું વધારે _____ તેટલું વધારે નાણાંકીય જોખમ.
- (A) નાણાંકીય લીવરેજ (B) કાર્યકારી લીવરેજ
(C) સંયુક્ત લીવરેજ (D) નફો
- (9) ખરીદ શક્તિના જોખમને _____ જોખમ પણ કહે છે.
- (A) ફુગાવો (B) ઉદ્યોગ સાહસિક
(C) મંદી (D) આ પૈકી કોઈ નહીં
- (10) ડિવિડન્ડનો દર અને આવકની રકમ વચ્ચેનો સંબંધ કેવો હોવો જોઈએ ?
- (A) પ્રમાણસર (B) ઉર્ધ્વ રીતે પ્રમાણસર
(C) પારસ્પરિક (D) સ્થિર
- (11) ફુગાવો ત્યારે ઉદ્ભવે છે જ્યારે _____
- (A) ઉત્પાદન પડતર વધે (B) માંગ ન સંતોષાય
(C) રાજકીય પ્રશ્નો પેદા થાય (D) આ તમામ બાબતો
- (12) _____ નો અંત આવે ત્યારે પોર્ટફોલિયો વિશ્લેષણ શરૂ થાય છે.
- (A) વળતરનો દર (B) જામીનગીરી વિશ્લેષણ
(C) જોખમ (D) નાણાંકીય જોખમ

DO-101

December-2022

M.Com., Sem.-I

405 : Financial Management

Time : 2:45 Hours]

[Max. Marks : 70

Instruction : Figures the right indicate marks allotted to each question.

1. (A) Describe the objectives of Financial Management. 7
 (B) Discuss role of Finance Manager. 7
- OR**
- (A) Write short note about the objectives of Wealth Maximization. 7
 (B) Discuss stages of evolution of Financial Management. 7
2. (A) What is Risk ? Discuss the causes of arousal of Financial risk. 7
 (B) Discuss concept of "Risk and Return". 7
- OR**
- (A) What is time value of Money ? Explain compound value and future value. 7
 (B) Explain various types of Bond. 7
3. The ABC company is planning to buy a Machine. The data about it are as follows : 14
- (1) Cost of Machine ₹ 1,50,000
 (2) Installation charges ₹ 30,000
 (3) Scrap value ₹ NIL

Other estimates are as follows :

Year	Sales (₹)	Cost of goods sold (including depreciation of ₹ 36,000)	Other Costs (₹)
1	2,25,000	1,80,000	15,000
2	2,40,000	2,02,500	22,500
3	2,62,500	2,10,000	30,000
4	2,70,000	2,25,000	37,500

(4) Tax rate is 50%.

Calculate the following :

- (i) Payback period
- (ii) Average rate of return
- (iii) Profitability index
- (iv) Net present value assuming 15% discount rate :

1st Year : 0.870

2nd Year : 0.756

3rd Year : 0.658

4th Year : 0.572

OR

(A) Explain the factors affecting working capital. 7

(B) What is working capital ? Explain various concepts of working capital. 7

4. (A) From the following information, calculate Degree of operating leverage, degree of financial leverage and degree of combined leverage : 7

Firm	A	B
Sales unit	90,000	22,500
Fixed cost (₹)	7,200	14,000
Variable cost per unit (₹)	0.20	1.50
Interest on borrowed capital (₹)	4,000	8,000
Selling price per unit	0.60	5.00

(B) What is capital structure ? With reference to capital structure, explain the net income approach with illustration. 7

OR

(A) Explain determinants of dividend policy.

7

(B) The balance sheet of company as on 31-3-2022 is as follows :

7

Liabilities	₹	Assets	₹
Equity share capital (₹ 10 each)	1,50,000	Fixed Assets	3,30,000
10% Pref. Share capital (₹ 100 each)	80,000	Current Assets	1,50,000
Reserve	60,000		
10% Debentures (₹ 100 each)	90,000		
Current Liabilities	1,00,000		
	4,80,000		4,80,000

Additional information :

(1) The cost of equity capital is 16% and the cost of reserves is 15%.

(2) The rate is 50%.

(3) The average market prices are as under :

Equity shares ₹ 18, Preference share ₹ 80, Debenture ₹ 70.

Calculate the following :

(1) Weighted average cost of capital under book value.

(2) Weighted average cost of capital under market value.

5. Choose correct answer : (any seven)

14

(1) What leads to change in rate of return on investments as per chart given by Du-Pont ?

(A) Change in cost of goods sold (B) Working capital

(C) Fixed capital (D) All of the above

(2) What major changes had been brought to finance function of Traditional approach ?

(A) Procurement of Finance (B) Optimum utilization of Finance

(C) Distribution of Finance (D) Only (B) and (C)

(3) The function of Finance Manager is _____

(A) Estimate of needs of finance (B) Procurement from various sources

(C) Distribution of finance (D) All of the above

- (4) The higher discount rate, _____ the present value of future cash flow.
- (A) higher (B) lower
(C) steadier (D) faster
- (5) What is the relation between profitability and risk ?
- (A) Positive (B) Inverse
(C) Absence of relation (D) None of these
- (6) When required rate is less than coupon rate, the bond is sold at _____.
- (A) premium (B) discount
(C) par (D) market rate
- (7) Who gave the CAPM Model ?
- (A) William James (B) William Sharpe
(C) Haley and Shail (D) M.J. Gordon
- (8) Higher the _____ in any capital structure, there will be more financial risk.
- (A) Financial Leverage (B) Operating Leverage
(C) Combined Leverage (D) Profit
- (9) Risk of purchasing power is also known as _____ risk.
- (A) Inflation (B) Entrepreneur
(C) Deflation (D) None of the above
- (10) The relation between rate of dividend and amount of income can be said to be
- (A) proportional (B) inversely proportional
(C) reciprocal (D) stable
- (11) Inflation occurs when _____
- (A) Cost of production rises (B) Demand is not satisfied
(C) Political issues arise (D) All of the above
- (12) Portfolio analysis begins when _____ ends.
- (A) Rate of Return (B) Security analysis
(C) Risk (D) Financial Risk
-